

УДК 577.115:575.854:636.59

**ЛІПІДНИЙ СКЛАД ТКАНИН ЯПОНСЬКИХ ПЕРЕПЕЛІВ
ЗА УМОВ ЗГОДОВУВАННЯ ФОСФАТИДІВ**

В. О. Кисців, к. с.-г. н., н. с., *Б. Б. Лісна*, к. с.-г. н., н. с., *Я. М. Сірко*, к. с.-г. н, ст. н. с.,
У. А. Мартинюк, к. с.-г. н., м. н. с., *С. І. Коретчук*, м. н. с.
kystsiv@ukr.net

Інститут біології тварин НААН, м. Львів

Знижений рівень обмінної енергії у раціонах птахів часто буває суттєвішою причиною низької продуктивності, ніж нестача амінокислот, вітамінів, макро- та мікроелементів. Традиційними джерелами енергії у раціонах птиці є зерно злакових культур (кукурудза, пшениця, ячмінь, овес). Останнім часом інтенсивно ведуться пошуки нових джерел енергії, які б відповідали таким вимогам: висока енергетична цінність, необхідний рівень незамінних амінокислот і ненасичених жирних кислот, відносна дешевизна. Одним з високоенергетичних кормових засобів рослинного походження, який задовольняє перелічені вище вимоги, є фосфатидний концентрат. Фосфатиди суттєво впливають на ліпідний обмін, оскільки вони беруть участь у транспортуванні жирів в організмі тварин і людини, згортанні крові, процесах гемолізу, аглютинації, осідання еритроцитів. З огляду на вищесказане, виникає необхідність дослідження ліпідного обміну японських перепілок за умов згодовування фосфатидів.

Метою роботи було вивчити вплив згодовування фосфатидів на ліпідний обмін у перепелів. Для цього було проведено дослід в умовах віварію Інституту біології тварин НААН на двох групах японських перепілок (контрольна і дослідна) по 50 голів у кожній. Утримання птиці було клітковим (з вільним доступом до корму і води), відповідно до наявних технологічних вимог. Птиця контрольної групи споживала повнораціонний комбікорм (ПРК), збалансований за поживними і біологічно активними компонентами згідно з чинними нормами. Перепелам дослідної групи з 17-добового до 72-добового віку до раціону додатково вводили фосфатиди (2 % від комбікорму). Впродовж дослідів проводили дослідження показників ліпідного обміну в організмі перепелів у 28-, 42-, 72-добовому віці. Для біохімічних досліджень відбирали проби печінки, грудних м'язів, підшлункової залози. У відібраних зразках визначали вміст загальних ліпідів та співвідношення окремих класів ліпідів.

Визначення концентрації загальних ліпідів показало, що в тканинах печінки перепілок всіх дослідних груп у всі вікові періоди під час згодовування ліпідних добавок зростав рівень загальних ліпідів. Найбільш значним їх зростання було в 42-добовому віці (21,25 %, $P < 0,001$), а найменшим — на початку згодовування ліпідів (9,60 %). У 72-добовому віці, порівняно з 42-добовим, зростання вмісту загальних ліпідів було дещо нижчим і становило 15,37 % ($P < 0,01$) відповідно. Дещо по-іншому змінювався вміст загальних ліпідів у грудних м'язах перепелів: найбільше зростання встановлено в 28-добовому віці, яке у птиці дослідної групи складало 22,2 % ($P < 0,001$).

У тканинах печінки та грудних м'язів під впливом фосфатидів спостерігалось зростання відносного і абсолютного вмісту фосfolіпідів, яке було найбільшим у перепелів 42-добового віку ($P < 0,05-0,001$). На 42-у добу встановлено зниження ($P < 0,01$), а на 72-у — підвищення відносного й абсолютного рівня триацилгліцеролів ($P < 0,001$) у тканинах підшлункової залози птиці дослідної групи.

Отже, згодовування ліпідної добавки з 17- і до 72-добового віку підвищувало відносний та абсолютний вміст фосfolіпідів ($P < 0,05-0,001$) у досліджуваних тканинах, а також стимулювало збільшення продуктивності птиці і покращувало якість отриманої продукції. Це дає підстави для рекомендації застосування добавки фосфатидів в кількості 2 % від основного раціону у цьому віковому періоді.